

BIBLIOTECA LEGILOR UZUALE ADNOTATE

205267

No. 22

LEGE

ASUPRA

CONCORDATULUI PREVENTIV

DIN IULIE 1929

Promulgată și publicată în Monitorul Oficial No. 149 bis.
din 10 Iulie 1929

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Insoțită de Expunerea de Motive
a d-lui Ministru GR. N. IUNIAN.
Rapoartele dela Senat și Cameră

BUCUREȘTI

EDITURA „CURIERUL JUDICIAR“, S. A., Strada Artei, No. 5

1929

Lei 40.—

BIBLIOTECA LEGILOR UZUALE ADNOTATE

No. 22

LEGE

ASUPRA

CONCORDATULUI PREVENTIV

DIN IULIE 1929

Promulgată și publicată în Monitorul Oficial No. 149 bis.
din 10 Iulie 1929

Insoțită de Expunerea de Motive
a d-lui Ministru GR. N. IUNIAN.
Rapoartele dela Senat și Cameră

DIBL. UNIV. CLUJ

0490*13. II. 1930

EXEMPLAR LEGAL

BUCUREȘTI

EDITURA „CURIERUL JUDICIAR“, S. A. Strada Artei, No. 5

1929

LEGE

asupra

CONCORDATULUI PREVENTIV

CAPITOLUL I

Deschiderea procedurii

ART. 1. ~~BEU~~ Comerciantul care exercită comerțul de cel puțin 3 ani, și are firmă înscrisă sau brevet de industrie, poate cere tribunalului un concordat preventiv pentru a evita declararea sa în stare de faliment. Cererea va putea fi făcută și pentru comerciantul încetat din viață, în termen de un an dela deces, de moștenitorul său care n'a renunțat la succesiune. Această cerere nu va fi considerată ca un act de acceptarea succesiunii; odată ce cererea a fost admisă și concordatul omologat, continuarea comerțului de către moștenitori implică însă acceptarea. Când sunt mai mulți moștenitori este necesar consimțământul tuturor.

În cazul efectuării partajului cererea pentru comerciantul defunct va fi semnată de moștenitorul în lotul căruia a căzut fondul de comerț existent în patrimoniul defunctului.

Reprezentantul legal al minorului va face cerere de concordat cu obligațiunea de a fi obținut autori-

zarea organelor tutelare până în ziua adunării creditorilor.

Societățile comerciale legal constituite chiar în stare de lichidare, vor putea face cerere de concordat. Cererea se va face de reprezentanții legali ai societăților, acestea fiind însă obligate ca până la data adunării creditorilor, să dovedescă ratificarea concordatului oferit de reprezentanții ei în modul următor:

1. Societățile în nume colectiv și în comandită simplă, prin consimțământul tuturor asociaților.

2. Societățile anonime sau pe acțiuni, sau de asigurare mutuală, prin deciziunea adunării asociaților, luată cu majoritatea necesară pentru modificarea statutelor.

3. Societățile cu răspundere limitată prin votul asociaților, reprezentând $3/4$ din cote.

4. Societățile cooperative prin votul cel puțin jumătate din numărul total al membrilor, conform art. 49 al legii din 1929 pentru organizarea cooperativei.

ART. 2. — Cererea de concordat preventiv va fi adresată tribunalului competent să declare falimentul.

Prin cerere se vor arăta motivele ei, cota ce se oferă pentru plată care nu poate fi mai mică de 50% din creanțele chirografare, termenul de plată care nu poate fi mai mare de 3 ani, modalitatea în care se va face plata înăuntrul termenului propus, garanțiile reale sau personale și celelalte condițiuni pe cari comerciantul le propune creditorilor.

Împreună cu cererea, comerciantul va prezenta dovada înscrierii firmei sau brevetul de industrie, registrele obligatorii regulat ținute pe cel puțin 3 ani anteriori, o listă amănunțită a întregului activ

cu evaluarea lui, o listă nominativă a tuturor creditorilor cu arătarea domiciliului lor și a cuantumului creanțelor fiecăruia și cu indicarea gradului de rudenie în cazul când sunt rude ale debitorilor, un rezumat asupra activității sale comerciale, precum și dovada că cel de al treilea garant consimte să dea garanție, în cazul când o asemenea garanție este oferită.

Societățile comerciale vor prezenta și dovada regulatelor lor constituiri.

ART. 3. — Președintele tribunalului îndată ce primește cererea fixează ziua cercetării, care nu poate trece peste 15 zile și dispune citarea comerciantului.

La ziua fixată tribunalul examinează cererea și o respinge:

1. Dacă comerciantul nu îndeplinește condițiunile prevăzute în articolele precedente.

2. Dacă a fost condamnat pentru bancrută frauduloasă, sau nu a îndeplinit obligațiunile luate într'un concordat preventiv sau post falimentar anterior.

3. Dacă nu au trecut cel puțin 5 ani dela expirarea termenului de plată al unui concordat admis anterior.

4. Dacă comerciantul citat nu se prezintă pentru a-și susține cererea.

La această ședință creditorii nu pot face intervenție.

ART. 4. — Tribunalul se pronunță asupra cererii printr'o încheiere dată în camera de consiliu.

ART. 5. — In contra încheierii prin care se respinge cererea de concordat preventiv comerciantul poate face apel în termen de 15 zile dela pronunțare.

Curtea se va pronunță de urgență asupra apelului în camera de consiliu, după ce va fi ascultat și pe comerciant. În cazul când apelul se va admite, dosarul se restituie tribunalului pentru ca acesta să procedă conform art. 7.

ART. 6. — Tribunalul, respingând cererea de concordat preventiv, se va pronunță dacă este locul să declare falimentul comerciantului, în care caz se aplică dispozițiunile dela faliment.

ART. 7. — Dacă tribunalul socotește cererea admisibilă în principiu, ordonă printr'o încheiere dată fără drept de apel, convocarea creditorilor în fața judecătorului delegat pentru a discuta și a se pronunță asupra cererii.

În acest scop tribunalul:

- a) Va numi un judecător delegat;
- b) Va fixa locul, ziua și ora adunării într'un termen de minimum 30 de zile și de maximum 45 de zile dela data încheierii tribunalului;
- c) Va fixa suma necesară pentru acoperirea cheltuelilor de procedură a concordatului și termenul înăuntrul căruia trebuie depusă suma, procedura concordatului neputând urma decât după depunerea ei.

ART. 8. — Pentru acoperirea retribuțiilor judecătorului delegat și greșierului și a cheltuelilor de cancelarie, Statul va precepe o taxă de 1% calculată asupra totalului sumei ce comerciantul rămâne obligat să plătească drept cotă concordatară creditorilor ale căror creanțe au fost reduse, plus 2% asupra diferenței de care el beneficiază. Această sumă va fi depusă în termenul fixat, potrivit art. 7, litera c. Tribunalul apreciind, va putea totuși încuviința ca plata să se facă în rate dispunând să ia garanțiile necesare.

ART. 9. — Grefierul este obligat să trimită încheierea tribunalului la Monitorul Oficial și la Camera de comerț pentru a fi publicate în buletinul acestora, precum și secției cărților funduare sau tribunalului situațiunii imobilelor comerciantului pentru înscrierea în registrele respective. Grefierul va face mențiune despre cerere în registrul firmelor sau brevetelor.

Publicarea în Monitorul Oficial va fi făcută cu cel puțin 10 zile înainte de data adunării.

Această închere se va afișa și la ușa tribunalului.

ART. 10. — Judecătorul delegat va trimite printr'o scrisoare recomandată fiecărui creditor personal sau reprezentantului său o convocare cuprinzând un rezumat al cererii de concordat și al condițiilor precum, și locul, ziua și ora adunării creditorilor.

Scrisorile adresate creditorilor domiciliați în străinătate trebuiesc redactate și în limba franceză.

Scrisorile recomandate trebuiesc trimise în termen de 5 zile dela data încheierii tribunalului.

CAPITOLUL II

Efectele deschiderii procedurii.

ART. 11. — Judecătorul delegat, îndată după numirea sa, va viză registrele comerciantului, făcând în ele mențiunea de încheierea tribunalului după care le va restitui comerciantului.

Pe baza cercetării registrelor, documentelor și datelor pe cari le poate culege, alcătuește inventarul averii comerciantului, verifică tabloul creditorilor și debitorilor, arată suma creanțelor și datorțiilor cu adăogirile și modificările rezultate din cercetarea făcută, întocmește un raport amănunțit asupra situa-

ției economice și conduitei debitorului. În scopul de mai sus, judecătorul delegat poate cere interesaiilor lămuririle de cari are nevoie și se poate servi și de experți autorizați sau din rândul creditorilor.

Inventarul, tabloul creditorilor și debitorilor și raportul vor fi depuse la grefă la dispoziția interesaiilor spre cercetare, cu cel puțin 5 zile înainte de ziua fixată pentru adunarea creditorilor.

ART. 12. — În tot cursul procedurii de concordat preventiv, comerciantul păstrează administrațiunea bunurilor sale, dar dela data aditerii în principiu a cererii continuă comerțul sub supravegherea judecătorului delegat care se poate opune actelor de administrațiune ale comerciantului.

Judecătorul delegat va putea, în caz de nevoie, delega cu această supraveghere pe judecătorul de ocol în circumscripția căruia comerciantul își are sediul.

Judecătorul delegat își va formula opiniunea sa printr-o încheiere pe care o va încunoștiința comerciantului cu scrisoare recomandată cu retur recepisă.

Incheierea este executorie.

Ea va putea fi atacată cu apel în 15 zile dela încunoștiințare.

Apelul se va depune președintelui tribunalului.

Tribunalul se va pronunța de urgență în camera de consiliu după citarea comerciantului și a judecătorului delegat.

ART. 13. — Actele de înstrăinare cari nu intră în exercițiul normal al comerțului, constituiriile de ipotecă, împrumuturi, gaj, dare de garanție și în genere toate actele ce depășesc exercițiul normal al comerțului, nu pot fi opuse creditorilor dacă nu au fost autorizate de judecătorul delegat pe temeiul unei necesități și utilități evidente.

În contra încheierii prin care judecătorul delegat refuză autorizarea sa sau modifică condițiunile cerute de comerciant, acesta poate face apel potrivit dispozițiunilor din articolul precedent.

ART. 14. — Dela data introducerii cererii de concordat și până la omologarea definitivă a concordatului nici un creditor pentru o cauză sau un titlu anterior încheierii tribunalului nu poate înființa sau continuă sechestre, face execuție silită, dobândi orice drept de preferință asupra bunurilor mobile ale debitorului sau înscrie ipoteci.

Fac excepție înscripțiile ipotecare luate în virtutea unui titlu recunoscut valabil anterior introducerii cererii de concordat.

Prescripțiunile, perimările și decăderile cari ar fi putut fi întrerupte prin actele de mai sus rămân suspendate.

Dispozițiunile de mai sus nu se aplică creanțelor pentru contribuțiuni directe sau indirecte ale Statului și nici creanțelor ipotecare sau privilegiate.

ART. 15. — Sumele rezultate prin continuarea comerțului vor fi depuse de judecătorul delegat pe numele său la Banca Națională, Cassa de Depuneri sau administrațiile financiare, în afară de cele necesare pentru operațiunile comerțului și întreținerea debitorului și familiei sale, cari vor fi fixate de judecătorul delegat.

În contra încheierii acestuia, comerciantul va putea face apel în condițiunile ultimului aliniat art. 12.

CAPITOLUL III

Adunarea creditorilor

ART. 16. — În ziua fixată pentru întrunirea creditorilor, judecătorul delegat, asistat de grefier, pre-

zidează adunarea, procede la verificarea creanțelor, după care supune votului adunării propunerea de concordat.

Creditorii se vor înfățișa în persoană sau printr'un reprezentant, cu o procură specială care poate fi dată și sub semnătură privată, pe scrisoarea prin care creditorul a fost încunostiințat.

Cei ce se pretind creditori și cari nefigurând în lista depusă de comerciant, nu au fost chemați la adunarea creditorilor, se vor putea prezenta și cere valorificarea creanței lor la ziua fixată pentru adunare.

Comerciantul va fi citat și obligat să se prezinte în persoană putând fi scutit de această obligațiune de judecătorul delegat, numai dacă se constată o împiedecare legitimă; dacă comerciantul nu se prezintă, propunerea de concordat se consideră retrasă. BCU Cluj / Central University Library Cluj

ART. 17. — După citirea raportului întocmit de judecătorul delegat, se ia în desbatere cererea de concordat.

Oricare creditor poate contesta creanțele și arăta motivele pentru cari crede că debitorul nu merită beneficiul concordatului sau propunerile nu pot fi acceptate.

Comerciantul va da lămuririle cerute de judecător; el va putea contesta creanțele și combate afirmațiunile creditorilor.

Judecătorul delegat se va pronunța prin proces-verbal asupra tuturor contestațiunilor.

Când creditorii, în majoritatea cerută de art. 19 admit în principiu concordatul, dar modifică condițiile propuse, comerciantul, va putea admite noile condițiuni, el va putea deasemenea face din proprie inițiativă noi propuneri, îmbunătățind prima ofertă. In ambele aceste cazuri noile propuneri se

pot admite sau face și de reprezentanții societăților comerciale cu îndatorire ca în ziua omologării concordatului să prezinte dovada ratificării în modul arătat la art. 1.

ART. 18. — Dacă desbaterile nu pot fi terminate într'o singură zi, continuarea lor va avea loc de drept în ziua de lucru următoare, fără nici o altă încunoștiințare pentru cei absenți, urmându-se astfel până la luarea deciziuni.

ART. 19. — Deciziunile asupra concordatului se vor lua prin votul creditorilor, reprezentând $\frac{3}{4}$ din totalul creanțelor neprivilegiate și negarantate cu ipotecă sau gaj.

Când cota oferită este cel puțin 80% este suficient votul reprezentând $\frac{2}{3}$ din totalul creanțelor.

Deciziunea va arăta cota, termenul, modalitatea de plată și toate celelalte condițiuni primite de creditori.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ART. 20. — Sunt considerate privilegiate și prin urmare excluse dela votarea concordatului și creanțele admise ca privilegiate în materie de faliment.

ART. 21. — Creditorii cari au drept de preferință asupra bunurilor debitorului pot lua parte la vot dacă renunță la ipotecă, gaj sau privilegiu; participarea la vot implică renunțarea. Efectele acestei renunțări încetează de drept dacă concordatul preventiv nu are loc sau dacă în urmă a fost anulat.

Drepturile de preferință câștigate prin sechestră, execuții silite, sau asigurătoare, în ultimele 60 zile, înainte de introducerea cererii de concordat, încetează de drept în urma admiterii cereri, exceptându-se drepturile de preferință câștigate pentru datorii publice. Dacă concordatul preventiv nu este admis sau a fost ulterior anulat, aceste drepturi reintră în vigoare.

ART. 22. — Soțul debitorului, ascendenții și des-

credenții, frații, unchii, nepoții, și afinii în acelaș grad, acei cari au devenit cesionari ai drepturilor acestora cu 6 luni înainte de data cererii de concordat, precum și creditorii ulteriori încheierii de admitere în principiu nu pot lua parte la concordat și creanțele lor nu vor fi socotite în calculul pentru stabilirea celor trei părți sau două treimi necesare.

ART. 23. — Prestațiunile pecuniare fără drept de preferință declarate de debitor existând în momentul introducerii cererii de concordat, se socotesc a-junse la scadență și nu produc dobânzi în raporturile dintre creditori.

Dacă sunt creanțe neproducătoare de dobânzi, pentru stabilirea cuantumului lor, se vor scădea dobânzile legale socotite dela data procedurii concordatelor preventive până la data exigibilității lor.

Creanțele ce nu dau dreptul la prestațiuni bănești, sau a căror câtime nu e determinată de moneda țării, se calculează după valoarea lor din ziua depunerii cererii de concordat.

ART. 24. — Obligațiunile emise de o societate care a cerut concordatul preventiv se socotesc pe prețul de emisiune, scăzându-se ceea ce a fost plătit cu titlul de amortizare sau restituirea capitalului.

Obligațiunile ieșite la sorti pe o sumă superioară cursului de emisiune, sunt calculate la valoarea echivalentă a capitalului, care se obține reducându-l la valoarea actuală pe baza dobânzii compuse de 5% asupra sumei totale a obligațiunilor ce nu au ieșit încă la sorti.

Valoarea fiecărei obligațiuni e dată de cota care se obține împărțind acest capital prin numărul obligațiunilor nestinse.

În nici un caz nu se pot atribui acestor obligațiuni valoare sub prețul de emisiune.

ART. 25. — Sunt excluși dela votarea concordatului creditorii ale căror creanțe în valută forte au fost reglementate de legea din 3 Iunie 1923, de legea din 21 Septembrie 1923 și de convențiunile cu creditorii italieni, belgieni și elvețieni, sau orice alte legi și acorduri referitoare.

Quantumul acestor creanțe este exclus dela calculul sumei ce totalizează pasivul chemat să determine votul concordatului.

Drepturile acestor creditori rămân în totul neinfluențate de concordatul obținut de către comerciantul debitor.

ART. 26. — Judecătorul delegat va dresa un proces-verbal semnat de el și contrasemnat de greșier cuprinzând:

- a) Rezumatul desbaterilor;
- b) Un tablou de cota creditorilor votanți, cu indicarea numelui fiecăruia, a modului cum a votat și cu specificarea creditorilor contestați;
- c) Hotărârile pronunțate asupra contestațiilor;
- d) Decizia asupra propunerii de concordat.

ART. 27. — Creditorul care se opune concordatului admis este obligat să formuleze înscris motivele opunerii lui și să le depună la judecătorul delegat în termen de 10 zile dela data încheierii procesului-verbal, făcând alegere de domiciliu în orașul de reședință a tribunalului, sub pedeapsă de nulitate.

După trecerea acestui termen nici o opoziție nu mai e admisibilă.

CAPITOLUL IV

Omologarea concordatului

ART. 28. — Creditorii contestatori, cei contestați precum și comerciantul pot face apel în termen de

15 zile dela pronunțare în contra încheierii judecătorului delegat dată asupra contestațiilor. Creditorii apelanți vor fi datori sub pedeapsă de nulitatea apelului să facă alegere de domiciliu în orașul de reședință al tribunalului. Apelurile se vor depune la judecătorul delegat.

ART. 29. — După expirarea termenului de apel judecătorul delegat va înainta tribunalului dosarul împreună cu toate actele ce au fost depuse, cu opozițiile declarate conform art. 27 și apelurile declarate conform art. 28.

ART. 30. — Tribunalul va fixa înăuntru termenului de 10 zile dela primirea dosarului data judecării apelurilor la contestațiuni și înăuntru unui alt termen de 20 zile data judecării opozițiilor și omologării concordatului.

Părțile interesate vor fi citate prin scrisoare recomandată trimisă cu 5 zile înainte de termen.

Comerciantul va fi invitat să depună la grefa tribunalului, cu 2 zile înainte de data fixată pentru omologare, registrele pentru a se putea examina activitatea desfășurată dela data cererii de concordat.

ART. 31. — La ziua fixată pentru judecarea contestațiilor, tribunalul, după ascultarea contestatorilor și a comerciantului, se pronunță în camera de consiliu asupra tuturor contestațiilor printr'o singură hotărâre.

ART. 32. — Creditorul contestat, a cărui creanță a fost înlăturată dela votarea concordatului, are dreptul, dacă concordatul este omologat definitiv, să-și valorifice creanța sa contra debitorului, pe cale de acțiune principală însă numai până la concurența cotei concordatului.

ART. 33. — La ziua fixată pentru judecarea opozițiilor și omologarea concordatului, tribunalul, după ascultarea oponentilor, comerciantului și judecăto-

rului delegat, se pronunță în camera de consiliu printr'o singură hotărâre asupra opozițiilor și omologă concordatul, dacă constată că cererea întrunește condițiile cerute de lege, că garanțiile oferite sunt serioase și îndestulătoare și comerciantul merită beneficiul concordatului.

Tribunalul va desemna totdeodată persoana în drept să ceară în numele creditorilor garanțiile oferite.

ART. 34. — În termen de 5 zile dela pronunțarea tribunalului, se vor îndeplini formalitățile pentru darea garanțiilor.

Actele de garanție sunt scutite de taxe de timbru și înregistrare.

ART. 35. — Sentința Tribunalului este executorie în momentul când se constată îndeplinirea obligațiilor din art. 34.

Extras de pe sentință va fi trimis la Monitorul Oficial pentru a fi publicat, Camerei de Comerț pentru a fi afișat și secției cărții funduare sau tribunalului situației imobilului comerciantului, pentru a fi înscris în registrele respective. Acest extras se va afișa și la ușa tribunalului respectiv.

ART. 36. — Când tribunalul refuză omologarea, se va pronunța dacă este locul să se declare falimentul.

ART. 37. — În contra hotărârii prin care tribunalul respinge concordatul, comerciantul poate face apel în termen de 15 zile dela pronunțare. Apelul se va declara la grefă și se comunică judecătorului delegat și creditorilor oponenti odată cu citația.

ART. 38. — În contra sentinței care respinge opozițiile și omologă concordatul, pot face apel în termen de 15 zile dela pronunțare creditorii cari s'au opus la concordat.

Apelul se declară la grefă și se comunică judecă-

torului delegat și comerciantului, odată cu citația, îndeplinindu-se dispozițiile art. 28.

ART. 39. — Curtea judecă și se pronunță asupra apelurilor în camera de consiliu.

În cazul când se admite apelul creditorilor opo-
nenți și se respinge cererea de concordat, Curtea
va trimite dosarul tribunalului pentru a se pronunța
conf. art. 36.

ART. 40. — Când în cursul procedurii de concor-
dat este pendinte vreo cerere de declarare în stare
de faliment, ea se suspendă. Instanța chemată să se
pronunțe asupra concordatului se va rosti totuși și
asupra acestor cereri, în condițiunile prevăzute de
art. 36, în cazul când respinge omologarea concor-
datului.

CAPITOLUL V

Efectele concordatului

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ART. 41. — De îndată ce sentința de omologarea
concordatului a rămas definitivă, încetează oficiul
judecătorului delegat.

ART. 42. — Sentința de omologare face concor-
datul obligator față de toți creditorii anteriori ce-
rerii de concordat.

Creditorii, cu toate că au aderat voluntar la con-
cordat, păstrează toate drepturile lor în contra co-
obligăților, fidejursorilor debitorului și obligațiilor pe
cale de regres.

Beneficiul concordatului acordat societăților în
cari sunt asociați nemărginit răspunzători profită și
acestora.

Sentința de omologare constituie titlu executor
pentru creanța fiecărui debitor.

ART. 43. — Pentru creanțele reduse prin efectul
concordatului preventiv și pe toată durata termenului

lui de plată se pot stipulă dobânzi mai mici decât cele legale sau acordă scutire de orice dobânzi.

În lipsa unor atari dispozițiuni curg dobânzile legale afară de cazul când convențiunile anterioare dintre creditor și debitor nu prevăd dobânzi inferioare, în care caz va curge aceste dobânzi.

ART. 44. — Mai înainte de executarea integrală a obligațiunilor concordatului, debitorul nu poate înstrăina sau ipoteca imobilele sale, constitui gajuri și dispune de avutul său, altfel decât în modul impus de natura comerțului său, în afară de stipulațiuni diferite din convențiunea de concordat.

Actele făcute contra dispozițiunilor de mai sus nu sunt opozabile creditorilor anteriori cererii de concordat.

ART. 45. — Dacă mai înainte de executarea integrală a obligațiunilor concordului comerciantul a fost declarat în faliment, creditorii de bună credință nu sunt obligați să restituie sumele primite în baza concordatului.

CAPITOLUL VI

Anularea și revocarea concordatului

ART. 46. — În termen de un an dela omologarea definitivă a concordatului oricare creditor poate cere tribunalului anularea concordatului și declararea în stare de faliment, dacă dovedește că comerciantul prin dol a exagerat pasivul sau a ascuns o parte din activ.

ART. 47. — În caz de neîndeplinirea condițiunilor concordatului de către comercianți, fidejursori sau garanții cari au figurat în convenția de concordat, oricare creditor poate cere tribunalului revocarea concordatului și declararea comerciantului în stare de faliment.

ART. 48. — În cazurile arătate în articolele precedente, creditorii își vor valorifica, la masa falimentului comerciantului creanța lor integrală, deducându-se sumele încasate cu titlu de cotă a concordatului și menținându-se pentru partea neîncasată garanțiile reale și personale stabilite prin concordat.

CAPITOLUL VII

Dispozițiuni finale, penale și tranzitorii

ART. 49. — Este nulă de drept orice promisiune făcută de debitor unuia din creditorii săi peste stipulațiunile din concordat.

ART. 50. — Creditorii, ale căror creanțe au fost reduse prin efectul concordatului, au acțiune contra comerciantului pentru partea din capital cu care li s'a redus creanțele, fără a putea pretinde și dobânzile.

Această acțiune va putea fi intentată numai după expirarea termenului de plată stabilit prin concordat pentru achitarea tuturor creditorilor concordatari. Ea se prescrie după trecere de 5 ani dela această dată.

Acțiunea va putea fi admisă numai dacă reclamantul dovedește că activul comerciantului depășește cu 20% pasivul.

ART. 51. — Pe baza titlului obținut potrivit dispozițiilor articolului precedent nu se va putea cere declararea în stare de faliment a comerciantului.

ART. 52. — Va fi condamnat la amendă până la 100.000 lei și la închisoare până la 2 ani, comerciantul care pentru a obține concordatul:

1. A ascuns o parte din activ.
2. În mod dolosiv a omis pe vreunul din creditori sau a favorizat pe o parte din ei.

3. A convenit să plătească unuia sau mai multor creditori o cotă superioară aceleia arătate tribunalului pentru omologare.

4. A trecut creanțe fictive în registre, bilanț sau lista de creditori, pentru a-și forma majoritatea concordatară cerută.

5. A săvârșit orice fapt fraudulos pentru a se susține falimentului.

ART. 53. — Condamnarea definitivă a comerciantului, potrivit art. precedent, atrage de drept declararea sa în stare de faliment. În acest scop instanța penală va trimite dosarul tribunalului competente.

ART. 54. — Expertul care în îndeplinirea însărcinărilor date, cu intenție ascunde situația reală a comerciantului și operațiunile efectuate, va fi pedepsit cu închisoare până la 6 luni și amendă până la 50.000 lei.

ART. 55. — Toți acei cari cu intențiune vor fi ajutat pe comerciant în săvârșirea vreuneia din faptele arătate în articolele precedente vor fi pedepsiți ca complici.

ART. 56. — Când o societate comercială a convenit înainte de punerea în aplicare a acestei legi cu o parte din creditorii săi, o păsuire de plată pentru întreaga sumă datorată, cu reducerea dobânzilor, va putea obține concordatul în condițiile legii de față, aducând la adunarea creditorilor drept vot convențiunile făcute așa cum ele rezultă din registre sau orice alte dovezi legale.

Pentru societățile vizate de acest articol, suma de cheltueli ce va percepe Statul se fixează la 1% asupra capitalului social, spre derogare dela art. 8.

La ziua fixată pentru adunare vor fi citați numai creditorii cu cari nu există o convenție prealabilă.

ART. 57. — Acel care a obținut un moratoriu

poate cere un concordat preventiv în condițiunile legii de față.

ART. 58. — Comercianții cari au introdus cerere de moratoriu, până la data de 11 Iunie 1929, vor putea beneficia de concordat, chiar dacă n'au exercitat comerțul timp de trei ani anteriori cererei de moratoriu.

ART. 59. — Dela data intrării în vigoare a prezentei legi, sunt abrogate dispozițiunile codului comercial, referitoare la moratoriu și acele ale legii pentru concordatele preventive din 10 Decembrie 1914, în vigoare în Bucovina.

Dispozițiunile acestor legi reglementează mai departe numai cererile de moratoriu sau de concordat forțat introduse până la promulgarea acestei legi, în cazul când comerciantul ar stăruî în acele cereri.

ART. 60. — Toate termenele prevăzute în prezenta lege se socotesc pe zile libere.

ART. 61. — Orice legi sau regulamente contrarii legii de față sunt abrogate.

Ministrul Justiției,
G. N. IUNIAN.

EXPUNERE DE MOTIVE

Consiliul legislativ, îndeplinind una din cele mai importante misiuni ce-i recunoaște legea sa organică, a întreprins alcătuirea proiectului pentru revizuirea și unificarea codului de comerț.

Această importantă lucrare este aproape de sfârșit.

O operă de o atât de mare însemnătate, chemată să reglementeze raporturile întregii noastre vieți comerciale și să se prezinte cu caracterul unei opere de lungă durabilitate, reclamă colaborarea tuturor organelor competente și interesate.

De aceea, îndată ce anteproiectul va fi complet elaborat de Consiliul legislativ, va fi dat publicității și supus unei cât mai largi discuțiuni, pentru ca, luând în seamă observațiunile și propunerile ce se vor face asupra lui, să se procedă apoi la revoderea anteproiectului și să i se dea forma sub care va fi supus desbaterilor Corpurilor legiuitoare în sesiunea viitoare.

Oricât de mare ar fi necesitatea ca această reformă să fie în întregimea ei grabnic înlăptuită, primează evident interesul ca ea să fie alcătuită în cât se poate mai mare concordanță cu nevoile reale în vederea cărora se legifrează, și întârzierea pusă în prezentarea proiectului codului de comerț corespunde unui interes superior.

Sunt însă materii a căror reglementare, deși urmează să fie înglobată în codul de comerț, necesită o soluționare urgentă. În atari condițiuni se înfățișează partea privitoare la organizarea concordatului preventiv, a cărui reglementare nu mai poate întârziă fără să periclitizeze deopotrivă situațiunea

comercianților aflați în jenă, din cauza împrejurărilor ce ei nu au putut influența și să pericliteze în acelaș timp și interesele creditorilor.

În cursul ultimilor luni ni s'a reclamat foarte des și stăruitor legiferarea unei măsuri care să ocrotească pe comercianții onesti și ajunși în situațiunea de jenă, fără să li se poată impută vreo vină în conducerea comerțului sau întreprinderii lor.

Ceeace a determinat în deosebi nevoia unei grabnice intervențiuni legislative este situația grea în care se află comercianții în Ardeal.

În adevăr, în Vechiul Regat și Basarabia există instituțiunea moratoriului reglementată prin dispozițiile art. 834—844 din codul comercial român. În Bucovina există instituția concordatului preventiv, introdus prin legea austriacă din 10 Decembrie 1914. În Ardeal și Banat a existat deasemenea instituția concordatului preventiv, introdus pe baza legii ungare din 1916. Rezultatele aplicării acestei legi au fost rele, datorită defectuoziității legii care nu prevedeă o cotă minimă, ceea ce permitea încheierea de concordate cu cote extrem de reduse în paguba creditorilor minoritari, iar modul cum era reglementat controlul înlesneă de multe ori risipirea în folosul exclusiv al curatorului de avere și a ultimelor rezerve ce ar fi putut garanta cel puțin o parțială despăgubire a creditorilor în suferință; față cu aceste constatări instituția concordatului preventiv din Ungaria a fost abrogată prin jurnalul Consiliului de Miniștri din 12 Martie 1925.

În această stare de lucruri, comerciantul onest din Ardeal și Banat, aflat în jenă, nu aveă la îndemâna lui nici un mijloc legal pentru a înlătură dezastrul falimentului.

Chiar dacă în majoritatea lor creditorii, apreciind situația comerciantului și propriul lor interes, ar fi dorit să acorde comerciantului în jenă înlesniri și reduceri, intențiunea lor eră zădărnicită și interesele lor nesocotite, prin simpla opunere a unuia sau mai multor creditori, chiar dacă ar fi reprezentat o infimă minoritate, 5% sau chiar mai puțin decât atât, din valoarea reală a creanțelor.

Pentru a aprecia rezultatele dezastruoase, provocate în Ardeal și Banat de lipsa unei instituțiuni care să permită comerciantului evitarea falimentului, ne îngăduim să reproducem un pasaj din memoriul înaintat Ministerului de Asociația creditorilor din Ardeal și Banat:

„In lipsa dispozițiilor pentru prevenirea falimentelor, se risipesc averi imense în dauna creditorilor atât interni cât și străini, iar concordatele private se fac de cele mai multe ori cu mijloace incorecte și pe lângă o îndestulare înegală a creditorilor.

„Acesta este un teren prielnic de fecundare pentru scăderea meravelor comerciale și pentru faptele legale și dăunătoare ale debitorilor neceinstiți și ale creditorilor nevolnici.

„Baza tuturor faptelor acestora păcătoase este că procedura de faliment consumă întreaga avere a falitului și astfel creditorii nu primesc nici un ban. Alăturăm ca anexă tabloul exact al cauzelor falimentare puse în curgere la tribunalul din Cluj, dela schimbarea imperiului, din care se constată că din 36 cauze de insolvență, creditorii au primit îndestulătoare numai într'un caz de 5%, iar în celelalte cazuri nici un ban. Aceasta este cu atât mai regretabil fiindcă au fost între aceste cazuri de faliment unele cari s'au deschis, cu un patrimoniu activ destul de însemnat. Astfel, în cauza 7, patrimoniul activ la data deschiderii procedurii de faliment a fost mai mult decât un milion lei. Soarta tuturor a fost însă aceeași, că curatorul de masă, după un timp mai scurt sau mai îndelungat, a comunicat instanței că cheltuielile de faliment au consumat în întregime masa falimentară, iar instanța, din lipsă de altă avere, a stins procedura de faliment.

„Natural că faptul acesta, și anume că procedura de faliment este atât de neputincioasă, a ajuns la cunoștința publică, și această împrejurare le dă posibilitate debitorilor de rea credință ca să-și poată pune creditorii în neputință. Situația de astăzi este că nu creditorul amenință pe debitor cu cererea pentru deschiderea falimentului, ci invers, debitorul amenință pe creditor punându-i cuțitul de gât sau primește tranzacția oferită de dânsul — care de cele mai multe ori este absolut inechitabilă — sau el însuși va cere deschiderea falimentului în contra sa, fiind creditorul amenințat să nu mai primească nici un ban din creanța sa. Or, având în vedere situația critică economică de astăzi, creditorul nu poate lăsa să piardă sume cari cel puțin în parte se mai pot salva, și așa este nevoit a trece cu vederea și astfel de fapte de ale debitorului, care adesea constituiesc infracțiuni grave și prin care și-a sustras averea dinaintea creditorilor săi acceptând tranzacțiunea după placul debitorului”.

O intervenție legislativă pentru remedierea situațiunii speciale din Ardeal și Banat se impune deci neapărat, dar această intervenție implică, potrivit prevederii constituționale, obligațiunea de unificare legislativă în această materie. Avem de ales între instituția moratorului regulamentată în codul de comerț român și aceea a concordatului preventiv care-și are și azi aplicațiunea în Bucovina; ne-am oprit fără ezitare la instituția concordatului preventiv superior din toate punctele de vedere moratorului.

Moratoriul reglementat prin codul comercial român (art. 834—844) nu a dat rezultatele sperate de legiuitor. La această măsură recurge de obicei comerciantul care nu mai poate face față obligațiilor sale, deși activul depășește pasivul. Fluctuațiunile valorilor au făcut ca mulți comercianți cari aveau o parte din activul lor în imobile, să se găsească în situațiunea de a vedea valoarea intrinsecă a imobilelor lor crescând, iar posibilitatea de realizare dificilă. Creditul comercial fiind bazat în esență pe lichiditate, băncile nu privesc cu multă bunăvoință deschiderea de credite garantate ipotecar, iar gajarea mărfurilor constituă o împiedicare în desvoltarea normală a comerțului.

Cu atât mai puțin putea nadajdii comerciantul să i se acorde credit deschis în vremuri de criză financiară. În această situațiune comerciantul nu putea face față plăților, cu toate că activul covârșea pasivul.

Moratoriul dădea totuși posibilitatea acestor comercianți să amâne plățile pentru 6 luni sau un an, însă la sfârșitul termenului acordat, dacă comerciantul nu dovedea plata tuturor creditorilor, trebuia declarat în stare de faliment. Termenul de un an, pentru a putea realiza vânzarea imobilelor, era prea mic, iar comerciantul, preocupat de îndeplinirea obligațiilor luate prin moratoriu, era distras dela exercițiul normal al comerțului său, încât de multe ori termenul expiră, imobilele nu puteau fi vândute și în consecință comerciantul era declarat în stare de faliment.

Din cauza procedurii falimentului, realizarea activului se făcea cu greutate; iar lichidarea avea loc în condițiuni desavantajoase. La aceasta se adăugau cheltuelile necesitate de procedura falimentului, ceea ce făcea că din lichidarea aceasta forțată, creditorii își puteau realiza numai o parte din creanțele lor.

Dar procedura moratorului mai prezintă și alte neajunsuri:

Dacă comerciantul nu avea avere imobiliară, iar activul consta din mărfuri sau debitori, prin expertize se ajungea uneori la o evaluare care arăta că activul depășește pasivul, iar comerciantul, continuând comerțul sub controlul comisunii de creditori, cu puține speranțe că va putea realiza activul în epoca amânării plăților.

Prin plățile efectuate între timp unora din creditori se creă o situație de inegalitate între creditori.

În această situație creditorii erau siliți să renunțe la o parte din creanțe, iar comerciantul pentru a putea obține prelungirea moratorului peste cele 6 luni acordate, prezintă tribunalului ca dovadă a unei plăți însemnate din pasivul său pe cuantumul lor total, creanțe cari în realitate erau reduse, obținând astfel al doilea moratoriu în detrimentul creditorilor neplătiți și cari nu au consimțit la reducere.

Dispozițiunea legii era fictiv îndeplinită, însă rezultatul celui de al doilea moratoriu era de cele mai multe ori falimentul.

Tribunalele au încercat să tempereze acest rău, obligând pe debitor să prezinte situațiuni lunare de plată proporțională a creditorilor. Ele mascau însă fie pe creditorii din comisiune cari erau plătiți anticipat, fie pe cei cari au consimțit la reducere.

Dacă examinăm pe ultimii 5 ani rezultatele moratorului, găsim următoarele date la tribunalul Ilfov: Dela 1 Ianuarie 1924 — 1 Ianuarie 1929 s'au admis 156 moratorii. Din acestea, 64 de comercianți au fost declarați în stare de faliment, iar restul de 92 au putut ajunge la o înțelegere cu creditorii. La aceasta trebuie să se adauge însă miile de falimente declarate în această epocă și cari n'au putut obține avantajul moratorului.

Din expunerea de mai sus rezultă că moratoriu n'a putut înlătură falimentele, pentru că cei mai mulți dintre comercianți nu aveau activ care să depășească pasivul, iar alții din cauzele arătate, ajungeau fie la faliment, fie la o înțelegere cu creditorii, printr'o reducere a creanțelor lor.

Binefacerile moratorului nu-și puteau produce deci efectele din cauza sistemului de bază, condițiunile de admitere rezidând în existența unui pasiv mai mare ca activul.

De aceea am socotit că instituțiunea moratoriului trebuie înălăturată din codul nostru comercial, introducând ca o măsură justificată, pe tot cuprinsul țării, instituția concordatului preventiv.

De altfel instituțiunea moratoriului a fost păstrată în puține țări, printre cari Olanda (codul comercial art. 900—922), iar în Belgia, în afară de moratoriul reglementat de codul comercial (art. 593—614), există și o lege pentru concordatul preventiv din 29 Iunie 1887.

În legiuirile diferitelor țări se manifestă o tendință tot mai accentuată pentru introducerea concordatului preventiv sau a unor proceduri ale căror principii de bază să se apropie de acelea ale concordatului preventiv. O scurtă privire asupra câtorva din legile în vigoare în alte State, ne va edifica asupra acestui punct.

În Franța, prin legea din 4 Martie 1889, falimentul se împarte în două proceduri: unii comercianți cari încetează plata sunt puși în stare de faliment, alții în stare de lichidare judiciară, care este un faliment atenuant.

Comerciantul aflat în stare de lichidare judiciară nu-i declarat falit, nu-i desesizat de bunurile sale și pe cari le conduce, asistat de un lichidator, nu suferă consecințele de drept public pe cari le produce falimentul. Comerciantul nu poate însă beneficia de lichidarea judiciară dacă nu este în situațiunea unui debitor nenorocit, dar de bună credință și căruia creditorii îi acordă încrederea. Lichidarea judiciară este deci un mijloc prin care comerciantul poate scăpa de faliment. Prin legea din 2 Iulie 1919 a regulamentului tranzacțional al datoriilor de război ale comercianților, lege cu caracter vremelnic, lichidarea judiciară în Franța, s'a apropiat de concordatul preventiv.

În Anglia, înainte de faliment începe o urmărire colectivă. După ordinul de sechestrul este încă permis debitorului să ofere și creditorilor să accepte o compoziție (cotă) de plată prin care cheltuelile și termenele falimentului vor putea fi evitate (Bankruptcy Act. 1890 S. III). În acest scop debitorul trebuie să facă judecătorului, în termen de 6 zile sau în termenul care i se va fixa de judecată, o propunere. Adunarea creditorilor e convocată și dacă majoritatea în număr și $\frac{3}{4}$ din valoarea creanțelor prezentate, decide să o accepte și dacă aceasta este omologată de tribunal, convenția e obligatorie față de toți creditorii.

Garanția este dată pentru plata a 25% din datoria chirografară.

Această lege a fost modificată în 1913 urcându-se la 30% cota pentru care se garantează plata.

În **Italia**, prin legea din 1883, a fost reglementată instituția moratorului, instituție reprodusă în codul nostru comercial. Dar în Italia numai din 1893 instituția moratorului a fost abrogată și înlocuită cu aceea a concordatului preventiv, care e menținută și în ante-proiectul italian dela 1925.

Iar țările cari au legiferat în ultimii ani în această materie au adoptat toate concordatul preventiv.

El a fost introdus în 1921 în Suedia și în Norvegia, 1923 în Cehoslovacia, 1926 în Danzig, 1927 în Germania, Ungaria și Danemarca.

Și experiența dela noi, ca și aceea a altor țări, ne-a îndemnat să adoptăm instituția concordatului preventiv ca măsură de evitare a falimentului.

La cererea noastră Consiliul legislativ, care, în alcătuirea ante-proiectului de unificarea codului comercial, adoptase acelaș sistem, ne-a prezentat ante-proiectul ce am dat publicității și supus discuțiunii publice.

Împreună cu membrii Consiliului legislativ, d-nii: prim președinte Gane, consilier permanent Laday, consilieri temporari Cohen și Vasilescu-Notara, și referent titular Paul Demetrescu, am revăzut ante-proiectul după ce am examinat toate obiecțiunile și propunerile ce ni s'au făcut și am dat proiectului forma sub care el este înfățișat desbaterilor d-voastră și în care a fost adoptat de plenul secțiunii III-a.

Arătăm în ce-le ce urmează considerațiunile ce ne-au călăuzit la întocmirea proiectului.

Concordatul preventiv are de scop să evite falimentul comerciantului onest, dar nenorocos, care a pierdut o parte însemnată din activul său în operațiunile comerciale, sau, uneori, deși are activ superior pasivului nu poate face față obligațiilor sale din cauza împrejurărilor excepționale mai sus analizate.

Prin această măsură nu se urmărește numai ajutarea comercianților cari au ajuns în situațiunea dificilă sub înrâurirea precumpănitoare dacă nu exclusivă, a împrejurărilor critice pe cari le suferă comerțul nostru, dar se urmărește în acelaș timp înlesnirea operei de însănătoșire economică.

Aceste rezultate se pot obține numai prin luarea tuturor garanțiilor că măsura concordatului preventiv nu va putea fi folosită decât de comercianții onești al căror aport în dezvoltarea vieții noastre economice este necesar să fie asigurat și înlesnit și pentru viitor.

De unde nevoia de a lua toate precauțiunile posibile pentru a evita fraudă din partea comercianților cari ar putea fi tentați să folosească această măsură ca mijloc necoresct de a se îmbogăți în paguba creditorilor săi.

În întocmirea proiectului de lege am fost conduși de aceste preocupări, despre existența cărora răspund dispozițiunile proiectului ce vom analiza în cele ce urmează.

Principiile de bază ale instituțiunii reglementate prin acest proiect sunt: când creditorii ce nu au garanții speciale, socotesc în interesul lor să acorde comerciantului fie o păsuire de plată cu sau fără reducere de dobânzi, fie o reducere de creanțe și păsuire de plată, să o poată face de îndată ce întrunesc voturile reprezentând $\frac{3}{4}$ din totalitatea creanțelor și să poată impune în virtutea legii voia lor și restului creditorilor cari s'ar opune. Totuși o posibilitate nemărginită în stabilirea condițiunilor nu putea fi acordată. Un minimum de garanții sunt reclamate și în această ordine de idei, proiectul prevede pentru ca concordatul să poată fi acordat, un minimum de cotă, reprezentând 50% din valoarea creanțelor un maximum de termen pentru plată, 3 ani.

S'a susținut de unii reprezentanți ai creditorilor că s'ar acordă comercianților cari cer concordatul condițiuni prea favorabile prin aceea că se stabilește o cotă de 50% și în termen de 3 ani. Critica nu are decât o valoare aparentă. Nu trebuie pierdut din vedere că nu legea stabilește condițiunile concordatului, ci creditorii le stabilesc. Aceștia pot fixa orice cotă și orice termen cred nemerit pentru a asigura cât mai temeinic interesele lor.

Legea nu face decât să fixeze o cotă minimă de 50%, superioară cotei minime stabilite de mai toate legislațiile străine în vigoare; stabilite apoi ca termen maximum de 3 ani. Creditorii, chiar de ar vrea, nu pot să acorde o cotă sub 50% și un termen mai lung ca 3 ani.

În aceste limite creditorii, reprezentând $\frac{3}{4}$ din valoarea creanțelor, pot stabili condițiunile ce vor socoti mai nemerite pentru apărarea deopotrivă a intereselor lor și ale co-

merciantului în jenă. Pentru cazul când cota concordatară oferită este de cel puțin 80%, am socotit suficient votul reprezentând valoarea a 2/3 din creanțe.

Cota astfel oferită, despăgubind în largă măsură pe creditorii, am socotit util să înlesnim comerciantului în această ipoteză obținerea concordatului prin reducerea majorității, punând astfel și interesele majorității creditorilor la adăpost de opunerile unei minorități reduse, opunere ce în această ipoteză apare mai puțin legitimă.

Consimțământul acestei majorități nu antrenează însă deplin drept consimțământul minorității, ci concordatul încuviințat de majoritate devine operant numai după ce instanțele judecătorești ocrotitoare ale intereselor minorității creditorilor și supraveghetoare asupra interesului general, vor fi examinat la rândul lor condițiile oferite și vor fi omologat concordatul.

III. **Deschiderea procedurii.** — Art. 1—5 formează capitolul I din prezenta lege, sub titlul „Deschiderea procedurii”. Comerciantul care vrea să beneficieze de un concordat preventiv va face o cerere tribunalului competent să declare falimentul.

Concordatul preventiv având menirea să ajute numai pe comerciantul serios și de bună credință, legea pune obligațiunea comerciantului și societăților comerciale cari cer concordatul să aibă firma înscrisă și să exercite comerțul de cel puțin 3 ani. Societățile comerciale trebuie să facă dovada regularității lor constituirii.

S'a făcut o excepțiune pentru cei cari aveau introdusă o cerere de moratoriu până la data depunerii legii în Parlament.

Pentru a introduce cererea de moratoriu nu se cere condiția ca să se fi executat comerțul 3 ani anteriori.

Eră dar necesar să se facă această excepțiune pentru a da posibilitatea comercianților cari au introdus cerere de moratoriu să folosească dispoziția cererei de față care le dă dreptul să renunțe la procedura moratoriului și să introducă cerere de concordat.

Am lăsat termenul până la data depunerii legii pentru că altfel dispozițiunile legii ar fi putut ușor fi eludate prin introducerea de noi cereri de moratoriu dela data depunerii până la promulgarea legii.

Este bine înțeles că acei cari au introdus cereri de moratoriu până la data promulgării legii, rămân în drept să continue procedura de moratoriu astfel cum e azi reglementată de codul comercial în vigoare.

Dacă comerciantul a încetat din viață, moștenitorii lui chiar pentru a păstra bunul renume al defunctului vor putea face cerere de concordat numai dacă n'au renunțat la succesiune, pentru că acceptând succesiunea, devin debitori direcți ca un act de acceptare a succesiunii.

De îndată ce însă concordatul a fost omologat și moștenitorul continuă comerțul, este evident că această continuare implică acceptarea succesiunii.

În caz de pluralitate de moștenitori, consimțământul tuturor este necesar, de oarece interesele masei sunt mai bine apărate.

Excepțiune se face pentru ipoteza când a intervenit un partaj ca efect al căruia fondul de comerț a căzut în lotul unuia din moștenitori; în această ipoteză cererea va putea fi făcută de moștenitorul în lotul căruia a căzut fondul de comerț fără a fi necesar consimțământul celorlalți.

Pentru a înlătura orice incertitudine relativ la societățile comerciale reglementate de diferitele legiuri aplicabile azi în România, în ce privește deciziunea asupra condițiilor concordatului, am hotărât pentru fiecare fel de societate votul necesar pentru luarea acestor decizii.

Am prevăzut însă că cererea de concordat va putea fi introdusă de reprezentanții legali ai societăților, chiar de mai înainte ca votul să fi fost luat asupra condițiilor oferite. Destul ca până la data adunării creditorilor să dovedească ratificarea condițiilor oferite prin organele legale competente.

Dacă s'ar fi cerut ca votul să premerge introducerea cererii, s'ar fi întârziat, de multe ori păgubitor pentru interesele societății, introducerea acestei cereri.

Acelaș sistem l-am admis în ce privește cererile introduse în numele minorului de reprezentantul său legal.

Prin cerere comerciantul e dator să arate cota, termenul, condițiile ce oferă, precum și garanțiile personale sau reale, când atare garanții sunt necesare pentru a da siguranța creditorilor că condițiile concordatului vor fi îndeplinite. Pen-

tru a nu lăsa la latitudinea comerciantului, ca odată concordatul omologat, să facă plata creanțelor în mod părtinitor pentru unii din creditori, comerciantul e dator să arate și modalitățile de plată pentru a le supune aprecierii și votului creditorilor. Am admis acest sistem al precizării tuturor condițiilor, pentru ca creditorii citați să se pronunțe asupra cererii, să fie din timp încunostiințați asupra scopului adunării lor.

Pentru a da posibilitatea cercetării situații comerciantului, acesta este obligat să prezinte odată cu dovada înscrierii firmei sau brevetului de industrie și registrele obligatorii regulat ținute pe cel puțin 3 ani anteriori, precum și o listă nominativă a tuturor creditorilor cu arătarea domiciliului, a cuantumului fiecărei creanțe și indicarea gradului de rudenie a fiecărui creditor, în cazul când o asemenea legătură ar exista între creditori și comercianți. Va trebui să înfățișeze un rezumat al situațiunii sale comerciale și în cazul când a oferit garanții reale sau personale, dovada că cel de al treilea consimte să dea garanția.

Cererea introdusă este în primul rând examinată de tribunal asupra admisibilității ei în principiu și va fi respinsă de tribunal, dacă nu întrunește condițiile arătate în art. 1 și 2 ale legii, dacă a fost condamnat pentru bancrută, dacă nu a îndeplinit obligațiile luate pentru un concordat preventiv sau post-falimentar anterior acordat, sau dacă a fost anterior declarat în faliment și nu a fost reabilitat. Va fi de asemenea respinsă dacă comerciantului i s'a acordat anterior un concordat și au trecut mai puțin de 5 ani dela expirarea termenului de plata cotei concordatate. Bineînțeles dacă comerciantul face dovada că deși i se acordase un concordat, totuși nu a achitat numai cota concordatară, ci a plătit ulterior creanța în întregime, nu mai e locul să se aplice dispozițiunile art. 3 alin. 3.

În fine, cererea de concordat se va respinge dacă comerciantul la ziua fixată de tribunal pentru examinarea cererii sale și la care comerciantul va fi citat, nu se prezintă pentru a o susține; se presupune că el a renunțat la cerere.

Tribunalul se pronunță asupra admisibilității în principiu în camera de consiliu. Fiind vorba de o examinare a unor condițiuni legale obiective, creditorii nu vor putea interveni. Comerciantul singur va avea drept să apeleze încheierea tribunalului, în cazul când cererea sa va fi respinsă.

Dacă tribunalul respinge cererea, tribunalul va putea declara din oficiu falimentul comerciantului, în care caz se aplică **dispozițiunile dela faliment.**

Printre **criticele** aduse ante-proiectului, cea mai stăruitoare a fost cu privire la această facultate lăsată tribunalului. S'a cerut ca tribunalul să fie obligat să declare falimentul atunci când respinge cererea, fie la data când o examinează în principiu, fie atunci când e chemăt să omologe concordatul. Sunt trei sisteme posibile. Tribunalul să aibă facultatea să examineze dacă este sau nu locul să se declare falimentul, tribunalul să aibă obligațiunea de a examina dacă e locul sau nu să declare falimentul, putând să-l declare sau nu, după aprecierea sa și, în fine, tribunalul să fie obligat ca odată cu respingerea cererii să declare falimentul fără vreun alt examen al situației comerciantului. Acest sistem susținut de unit și admis de legea germană se întemeiază pe prezumția că comerciantul, în momentul când face cerere de concordat, mărturisește implicit că e în stare de încetare de plată. Ne-am oprit la sistemul mijlociu: **prezumția** trasă din introducerea cererii nu poate să fie indiscutabilă; pe baza ei tribunalul e dar dator să examineze situația comerciantului, dar tribunalul va declara falimentul, numai dacă constată că comerciantul este **realmente** în situația de a fi declarat în stare de faliment. A fi admis sistemul declarării neapărate ca consecință a respingerii concordatului, ar fi însemnat să se pună o serioasă piedică în cale cererilor de concordat prin temerea ce ar fi avut comerciantul că odată cererea sa respinsă falimentul îl așteaptă sigur. O asemenea dispoziție ar fi pus pe comerciant complet la discreția creditorilor de rea credință cari ar fi putut speculă în mod neomenos și nepotrivit intereselor celor de bună credință situația grea a comerciantului. Acestea sunt motivele pentru cari am prevăzut că tribunalul, respingând, cererea e dator să examineze dacă e locul să se declare faliment; dar nu-l va declara decât dacă constată că această măsură se impune, independent de cererea de concordat introdusă.

* * *

În cazul când tribunalul admite în principiu cererea de concordat, încheierea este imediat executorie și nu e susceptibilă de vreo cale de atac din partea vreunui interesat.

Cum am arătat deja, ar fi fost inutil să se acorde creditorilor dreptul de intervenție sau o cale de atac, deoarece tribunalul nu are alt rol decât să prevină adunarea creditorilor, în cazul când condițiile legii nu ar fi îndeplinite și deci concordatul nu ar putea fi admis indiferent de cece ar hotărî majoritatea.

Prin încheierea ce pronunță, tribunalul dispune convocarea creditorilor, fixând data și locul adunării și numește judecătorul delegat, însărcinat cu conducerea procedurii de concordat.

Tribunalul fixează suma necesară pentru acoperirea cheltuelilor de procedură precum și termenul înlăuntrul căruia trebuie depusă atât această sumă cât și suma reprezentând taxa de 2% asupra cotei concordatate, sumă ce se percepe de Stat pentru acoperirea retribuțiunii judecătorului delegat, grefierului și cheltuelilor de cancelarie. Procedura poate continua numai după ce concordatul va fi plătit aceste sume.

Pentru ca încheierea, prin care se admite în principiu concordatul, să fie cunoscută celor interesați, ea va fi publicată prin îngrijirea grefierului în „Monitorul Oficial” și în Buletinul Camerei de Comerț. Când comerciantul are imobile, această încheiere va fi înregistrată la Tribunalul situației imobilelor pentru a fi înscrisă în registrele ținute în acest scop sau secțiunii funduare, de oarece comerciantul, dela data admiterii în principiu și până la aceea a rămânerii definitive a sentinței de omologare a concordatului, nu mai poate înstrăina sau ipoteca aceste imobile.

După admiterea în principiu a cererii, creditorii vor fi anunțați prin scrisoare recomandată, precizându-se situațiunea comerciantului, numele judecătorului delegat, data la care sunt convocați și un rezumat al condițiunilor propuse. Convocările comercianților domiciliați în străinătate vor fi redactate și în limba franceză.

Pentru înlăturarea dificultăților ce s'ar putea ivi în practică cu convocarea creditorilor și pentru ca creditorii din străinătate să fie înștiințați la timp, am dispus expedierea în termen de 5 zile a scrisorilor recomandate pentru convocarea creditorilor, ca ei să aibă timpul material necesar pentru numirea unui reprezentant; termenul de adunare a creditorilor variază între 30—45 zile dela încheiere, după aprecierea tribunalului.

IV. EFECTELE DESCHIDERII PROCEDURII

(Art. 10 — 29)

Deschiderea procedurii concordatara produce unele efecte imediate, oricare ar fi rezultatul concordatului, iar altele numai în cazul rămânerii definitive a sentinței de omologare.

Printre acelea imediate, am avut în vedere în primul rând a împiedica pe comercianți să înstrăineze bunurile imobiliare sau să dea garanții, pentru a nu favoriza pe unii din creditori sau a-și procura credit în condițiuni desavantajoase creditorilor.

Comerciantul rămâne în capul administrațiunii operațiunilor sale comerciale, sub controlul însă al judecătorului-delegat.

Sumele rezultate din vânzare, după scăderea celor necesare efectuării operațiunilor de comerț, întreținerii familiei și a celorlalte cheltuieli fixate de judecător, vor fi depuse pe numele judecătorului-delegat.

Dacă comerciantul are însă nevoie pentru salvarea comerțului, am dat facultate judecătorului-delegat să-l autorizeze în acest scop.

Am acordat dreptul comerciantului să se plângă tribunalului în contra intereselor pe care le-ar leza judecătorul în executarea dreptului său de control și supraveghere. Apelul se va introduce în termen de 15 zile dela comunicarea încheierii și tribunalul se pronunță de urgență în Camera de consiliu.

Imediat după intrarea sa în funcțiune, judecătorul-delegat este obligat să alcătuiască un inventar de întreaga avere a comerciantului. În special, el va verifica lista creditorilor, făcând modificările necesare pentru a putea stabili un bilanț real.

El întocmește un tablou al creditorilor și al situațiunii debitorului, servindu-se la nevoie de **experți și specialiști** în acest scop. Raportul împreună cu datele de mai sus vor fi depuse la grefa tribunalului, cu 5 zile înainte de adunarea creditorilor, pentru ca cei interesați să poată lua cunoștință.

În ziua fixată de tribunal pentru adunarea creditorilor, aceștia se vor întruni în fața judecătorului-delegat pentru a discuta asupra oportunității și condițiilor concordatului. Dacă creditorii admit în principiu oferta de concordat, dar se declară nemulțumiți în condițiunile oferite, comerciantul va pu-

teă, din propria inițiativă, să îmbunătățească condițiile sau să accepte pe cele oferite de creditori. Tot astfel vor proceda și societățile și reprezentanții minorilor, dar cu obligațiunea să adune ratificarea nouilor condițiuni stabilite până la ziua fixată pentru omologarea concordatului.

Mai înainte de a se luă votul asupra ofertei de concordat, judecătorul delegat va proceda la verificarea creanțelor. Această verificare se face cu scopul de a fixa quantumul sumelor față de care urmează a se socoti cele $\frac{3}{4}$ din valoarea creanțelor, proporție pe care trebuie să o reprezinte creditorii cari votează concordatul. Verificarea judecătorului făcută numai în acest scop, judecătorul-delegat va judecă sumar contestațiile cu drept de apel înaintea tribunalului, apel ce poate fi introdus atât de comerciant cât și de creditor, contestator sau contestat. Creditorul a cărui creanță va fi înlăturată definitiv dela dreptul de vot, prin hotărîrea tribunalului, păstrează puțința de a stabili drepturile sale față de comerciant, pe cale de acțiune principală.

Pentru a ușura procedura, se va lua votul tuturor creditorilor, contestați și necontestați, admiși și respinși și se va calcula de judecătorul-delegat proporția reprezentată de votanții concordatului, în raport cu totalitatea creanțelor prezentate, rămânând ca după ce tribunalul se va fi pronunțat definitiv asupra contestațiilor se va face definitiv calculul pentru a se vedea dacă față de valoarea creanțelor definitive verificate și admise se întrunește proporția de 3% cerută de lege pentru votarea concordatului.

Sunt excluși dela votarea concordatului și creanțele lor nu vor fi calculate pentru stabilirea proporției de $\frac{3}{4}$.

a) Creditorii cari au creanțe privilegiate, garantate cu ipotecă sau gaj, aceștia vor putea totuși lua parte la vot, cu condiția să renunțe la ipotecă, gaj sau privilegiu. Sunt socotite privilegiate și creanțele admise ca privilegiate în materie de faliment;

b) Creditorii ale căror creanțe în valută forte au fost reglementate prin legea din 3 Iunie 1923, cea din 28 Septembrie 1923 și convențiile cu creditorii italieni, belgieni și elvețieni sau orice alte legi și acorduri referitoare. Acești creditorii au stabilit deja un aranjament cu comerciantul debitor, acesta rămâne dator să-și execute punctual obligațiunile lui, cari nu pot fi întru nimic influențate de concordatul ce comerciantul debitor ar obține eventual;

c) Soțul debitorului, ascendenții, descendenții, frații, unchi, nepoții și afinii în acelaș grad, precum și cei ce au devenit cesionari ai drepturilor acestora cu 6 luni înainte de data cererii de concordat.

Legătura de rudenie ce acești creditori au cu comerciantul justifică suspectarea lor. Art. 24—25 prevăd normele pentru calcularea valorii creanțelor. Astfel: obligațiunile emise de societățile comerciale vor fi calculate după prețul de emisiune, scăzându-se ceea ce s'a plătit cu titlu de amortizare sau restituire de capital. Dacă sunt și obligațiuni ieșite la sorti pe o sumă superioară capitalului de emisiune, pentru că nu corespunde sumei datorate de societate, fiind numai o favoare acordată posesorilor de obligațiuni pentru a stabili adevărata valoare cu care trebuie să figureze la votul concordatului, se va face calculul următor:

1. Se determină capitalul ce este restituit pentru totalul obligațiunilor până la sfârșitul împrumutului.

2. Suma rezultată se imparte prin numărul obligațiunilor.

Rezultatul va da valoarea actuală a obligațiunilor. Pentru a se evita vreo nesiguranță și dificultăți în calcul, se socotește o dobândă de 5%.

Dacă din acest calcul rezultă pentru fiecare obligațiune o valoare mai mică decât prețul de emisiune, se va lua ca bază acel de emisiune; în caz contrar, cel obținut. În această ipoteză ne-am ocupat numai de obligațiunile ce ies la sorti de o valoare mai mare decât prețul de emisiune.

Judecătorul-delegat, după ce se pronunță asupra contestațiilor, culege voturile tuturor creditorilor asupra propunerii de concordat.

Toate operațiunile săvârșite în fața judecătorului-delegat se vor constata printr'un proces-verbal.

În contra decizunii majorității creditorilor va putea face opoziție orice creditor, în termen de 15 zile dela data încheerii procesului verbal.

După expirarea acestui termen nici o opoziție nu mai este admisibilă.

Judecătorul-delegat înaintează tribunalului dosarul împreună cu apelurile rostite contra hotărârilor sale asupra contestațiilor ivite și cu opozițiile făcute de creditori contra decizunii celor $\frac{3}{4}$ din creditori. Tribunalul fixează două termene, unul pentru judecarea contestațiilor când se stabilește definitiv creanțele admise la vot și față de cari se calculează.

cele 3/4 cari trebuiesc reprezentate; la cel de al doilea termen, tribunalul ascultă pe oponenți, pe judecătorul-delegat și pe comerciant, verifică dacă sunt îndeplinite condițiile legale, dacă garanțiile oferite sunt serioase și îndeustulătoare și dacă comerciantul merită beneficiul concordatului și după care se pronunță într'o singură sentință asupra opozițiilor și omologării.

Oricare cerere de declarare în stare de faliment pendinte în cursul procedurii de concordat este suspendată până la data când tribunalul e chemat să se pronunțe asupra omologării.

Dacă tribunalul omoloagă concordatul, cererea de declarare este de drept respinsă. Sentința tribunalului este executorie. Ea va fi publicată conform art. 25.

Creditorii oponenți pot face apel la Curte, care nu va putea suspenda în nici un caz executarea.

Când tribunalul respinge omologarea, e dator să se pronunțe dacă nu e locul să declare falimentul. Dacă Curtea, asupra apelului creditorilor oponenți, reformează sentința de omologare a tribunalului și respinge concordatul, e datoare să restituie tribunalului dosarul, pentru ca acesta să se pronunțe dacă nu e locul să se declare falimentul.

V. EFECTELE CONCORDATULUI

(Art. 29 — 38)

După omologarea concordatului, atribuțiunile judecătorului-delegat încetează, iar concordatul devine obligator față de toți creditorii anteriori cererii de concordat. Cu toate acestea, anumite acte arătate prin art. 46 nu vor putea fi făcute decât dacă s'a prevăzut aceasta în convențiunea de concordat sau printr'o alta posterioară obținută cu aceeaș majoritate.

Acele făcute contra acestor dispozițiuni nu sunt opozabile creditorilor anteriori cererii de concordat.

La cota stabilită prin concordat, nu curg din momentul omologării concordatului, decât dobânzi legale, indiferent de aceea ce ar fi stabilit prin convențiuni.

VI. ANULAREA ȘI REVOCAREA CONCORDATULUI

Creditorii vor putea cere într'un termen de un an dela omologare, anularea concordatului și declararea în stare de fali-

ment, dacă dovedesc că comerciantul în scop de a obține concordatul, prin dol, a exegerat pasivul sau a ascuns o parte însemnată din activ.

Când comerciantul nu îndeplinește obligațiunile luate prin concordat, creditorii vor putea cere revocarea concordatului și declararea comerciantului în stare de faliment.

Sumele încasate cu bună credință de creditori nu vor fi restituite ci vor fi socotite la masa falimentului.

Acțiunea pentru anulare sau revocare va fi întotdeauna introdusă înaintea tribunalului competent să se pronunțe asupra cererii de declarare în stare de faliment.

VII. DISPOZIȚIUNI FINALE, PENALE ȘI TRANZITORII

Pentru a înfrână fraudele, am înscris o serie de dispozițiuni; astfel am declarat nule de drept orice promisiuni făcute de comerciant vreunui din creditorii săi, peste stipulațiunile concordatului.

Am prevăzut pedepse aspre contra celui care a obținut concordatul prin întrebunțare de mijloace frauduloase, precum: ascunderea activului, omiterea sau favorizarea unora din creditori, prezentarea de ceanțe fictive și orice alte mijloace frauduloase.

Am prevăzut pedepse pentru expertul care ascunde cu intenție situația reală și am pedepsit ca complici pe toți cei cari cu intenție au ajutat pe comerciant în săvârșirea vreunui din faptele cari atrag pedeapsa comerciantului.

Am prevăzut în acelaș timp dreptul pentru orice creditor ca în timp de 5 ani dela expirarea termenului acordat pentru executarea concordatului să poată reclama dela comerciantul debitor și partea din capital cu care li s'au redus creanțele, dacă creditorul dovedește că situațiunea comerciantului s'a îmbunătățit și activul său depășește cu 20% pasivul.

Această acțiune își are la bază principiul că nimănui nu-i este îngăduit să se îmbogățească fără cauză în paguba altuia; de îndată ce o asemenea situație va putea fi dovedită, comerciantul este dator să restituie creditorului său partea din capital cu care creanța a fost redusă.

Acțiunea creditorilor se va judecă potrivit procedurii comune și hotărîrea de condamnare ce se va obține eventual dă dreptul de urmărire asupra averii comerciantului, dar nu-i dă

drept să ceară declararea în stare de faliment a comerciantului motivată de neplata acestei creanțe.

Ca o dispozițiune tranzitorie am reglementat situațiunea acelor institute de credit cari, față cu situațiia dificilă a pieții financiare, au încheiat cu cea mai mare parte din creditorii lor, convențiuni prin care se acordă un termen de plată mai îndepărtat și eventual, reducere de dobânzi, fără a se fi redus însă capitalul datorat.

Am prevăzut că atuncea când asemenea situațiune există, societatea face opozabilă și celorlalți creditori această convențiune, folosind procedura de concordat, oferind spre plată suma întreagă cu termenele și procentele stabilite prin acele convențiuni.

La ziua fixată de părți pentru adunarea creditorilor nu vor fi citați decât creditorii cu cari nu s'a convenit; ceilalți vor fi socotiți prezenți și aderând la cererea de concordat prin simplă dovada a condițiunilor intervenite așa cum ea rezultă din registrele societăților sau orice alte dovezi legale.

E bine înțeles că pentru această ipoteză e suficient votul reprezentând $\frac{2}{3}$ din valoarea totală a creanțelor, majoritate ce poate rezulta fie din totalizarea comercianților interesați, fie prin completarea lor cu voturile celorlalți creditori convocați.

Legea de față abrogând atât dispozițiunile din codul comercial român privitoare la moratoriu cât și legea pentru concordatul preventiv din 10 Decembrie 1914 în vigoare în Bucovina, eră necesar să reglementăm situațiunea comercianților cari au obținut un moratoriu în curs de executare și acelor cari au cerut moratoriu sau concordat preventiv în Bucovina.

Am prevăzut că aceste din urmă cereri vor fi reglementate de dispozițiile legilor azi în vigoare când comerciantul stăruște în cererea sa.

În ce privește pe comerciantul care a obținut un moratoriu azi în curs de executare, el va beneficia de acest moratoriu, în termenul acordat prin sentința de moratoriu, putând totuși dacă crede mai conform intereselor sale să introducă cerere de concordat chiar înainte de expirarea acestui termen.

Lămurind în acest chip atât motivele ce ne-au determinat să vă înfățișăm acest proiect de lege, precum și dispozițiunile ce el cuprinde, vă rugăm d-lor senatori, să-i dați aprobarea d-voastre.

Ministrul Justiției, GR. IUNIAN.

Raportul către Senat

Domnilor senatori,

Una din legile cele mai necesare este aceea a Concordatului Preventiv, căci este menită să umple un gol adânc simțit în lumea comercială și mai ales în Ardeal și Banat.

În adevăr, sub imperiul legiuirilor actuale, avem instituția moratoriului care este reglementat de codul de comerț prin articolele 834—844 în vechiul Regat și Basarabia, dar în Ardeal și Banat negustorii sunt lipsiți de orice lege de protecțiune în caz de jenă financiară, iar Concordatul preventiv care există în aceste regiuni, pe baza unei legi ungurești din 1916, a fost desființat chiar după cererea Ardelenilor, pentru că se dovedise că legea eră atât de defectoasă încât din pricina curatorilor numiți ca să administreze averea debitorului, creditorii nu mai luau nici un ban.

Negustorul cinstit, deși priceput în meseria sa, se găsește astăzi în starea cea mai nenorocită, ajungând mai întotdeauna, în caz de jenă financiară, la faliment, ceea ce atrage după sine atât dezastrul moral și material al debitorului cât și pierderi ireparabile pentru creditor.

Este deci ușor de văzut cât de bine venit este acest important proiect de lege.

În Bucovina există încă din Decembrie 1914 o lege a Concordatelor preventive, introdusă de Austriaci, însă din felul cum a fost alcătuită nu a putut da roadele ce se așteptă.

Moratoriul, așa cum îl avem azi și care este o copie aproape aidoma după codul italian vechiu, s'a aplicat pe o scară foarte întinsă în ultimii ani, însă din examinarea faptelor ce

au urmat s'a văzut că el nu și-a ajuns scopul, neputând saivă pe comerciantul cinstit, ci din contră a fost un mijloc pentru cel incorect de a sustrage din activul său în dauna creditorilor cari, în majoritatea cazurilor, au fost iremediabili păgubiți.

* * *

Proiectul de față are meritul de a fi admirabil studiat în toate amănuntele și expune clar, fără posibilitate de controversă, intențiunea autorului legii care a avut în vedere toate observațiunile juste ale celor interesați și a enumerat cu precizie condițiunile pe cari un comerciant trebuie să le îndeplinească pentru a putea obține un concordat preventiv.

Din examinarea acestor condițiuni se constată că toate garanțiile sunt luate pentru a nu îngădui comercianților improvizati în ultimii ani, fără capital, fără pricepere și fără acea tradiție necesară comerțului onest, să se bucure de beneficiile unui asemenea concordat.

În acest scop s'a cerut, între altele, ca comerciantul să aibă firma înscrisă de cel puțin 3 ani, având registrele regulat ținute, să prezinte lista creditorilor dela cari sunt excluse rubele debitorului și un memoriu cu arătarea cauzelor cari au determinat jena în care se află debitorul.

Președintele tribunalului, primind cererea, fixează un termen de maximum 15 zile, dispunând citarea comerciantului în camera de consiliu, iar tribunalul se pronunță printr'o încheiere, neadmițându-se nici un fel de intervenție. Dacă tribunalul respinge cererea, se poate face apel, Curtea fiind obligată a se pronunță de urgență tot în Camera de consiliu.

Dacă concordatul este admis în principiu, se numește un judecător-delegat care citează pe creditori prin scrisori recomandate, adresându-se în limba franceză celor domiciliați în străinătate.

Judecătorul-delegat presidează adunarea creditorilor, judecă contestațiile ce s'ar ivi cu ocazia discuțiunilor creanțelor, ia act de condițiunile în cari se oferă concordatul, etc., arătând într'un proces-verbal tot ce s'a petrecut la acea adunare și indicând felul cum s'au dat voturile.

Cota concordatară minimă este de 50%, voturile exprimate pentru, trebuind să reprezinte trei părți din totalul creanțelor, indiferent de numărul creditorilor, iar dacă concordatul

se încheie la o cotă de minimum 80%, două treimi din totalul creanțelor este suficientă, iar plata acestei cote trebuie să se facă în cel mult trei ani dimpreună cu dobânda legală.

Deși creditorii fac un sacrificiu, reducând creanțele lor, totuși dacă situațiunea debitorului se îmbunătățește în 5 ani dela expirarea concordatului în așa fel încât activul său să covârșească pasivul cu 20%, pot cere în justiție și restul creanțelor cu dobânda dela intentarea acțiunii, astfel că prin acest proiect de lege se consacră în principiu integritatea creanțelor.

În fine legea pedepsește cu închisoare până la 2 ani și cu amenda până la 100.000 lei pe comerciantul care în scopul de a obține concordatul preventiv, ascunde o parte din activ sau omite cu rea credință pe vreunul dintre creditori, sau convine să plătească unora o cotă mai mare decât cea admisă de concordat sau a înfățișat creditori fictivi, ori a comis alte fraude ca să scape de faliment.

O pedeapsă până la 6 luni și amendă se aplică și expertului de rea credință, neputând scăpa de rigoarea legii nici acela cari au dat sprijinul lor unui comerciant necinstit pentru a obține în mod ilegal un concordat preventiv.

* * *

Comitetul delegaților a introdus următoarele modificări:

La art. 3, alin. III s'a dat următoarea redacțiune: „Dacă nu au trecut cel puțin cinci ani dela expirarea termenului de plată al unui concordat admis anterior”.

Art. 8 s'a modificat astfel: „Pentru acoperirea retribuțiilor judecătorului-delegat și grefierului și a cheltuelilor de cancelarie, Statul va percepe o taxă de 1% calculată asupra totalului sumei ce comerciantul rămâne obligat să plătească drept cotă concordatară creditorilor ale căror creanțe au fost reduse, plus 2% asupra diferenței de care el beneficiază.

Această sumă va fi depusă în termenul fixat potrivit art. 7 lit. c. Tribunalul, apreciind, va putea totuș încuviința ca plata să se facă în rate, dispunând să se ia garanțiile necesare”.

La alin. II al aceluiaș art. s'a înlocuit cifra „15” cu cifra „10”.

La art. 9 partea finală a alin. I a rpim't următoarea redacțiune: „Grefierul va face mențiune despre cerere în registrul firmelor și brevetelor”.

La alin. II al aceluiaș art. s'a înlocuit cifra „15” cu cifra „10”.

La art. 20, rândul al doilea, în loc de „reprezentând 3/4” se înlocuiește cu cuvintele „reprezentând trei pătrimi”.

La art. 23 partea finală după cuvintele „pentru stabilirea celor 3/4”, se înlocuiește cu „trei pătrimi sau două treimi necesare”.

La art. 24 între cuvintele „momentul” și „cererii” se adaugă cuvântul „introducerii”.

La art. 30 partea finală se înlocuiește „art. 27” prin cuvintele „art. 28 și 29”.

La art. 31 alin. 3 cuvântul „ziua” se înlocuiește cu „data”.

La art. 34 rândul al 3-lea cuvântul „concordatului” se înlocuiește cu „comerciantului”, iar la rândul al 4-lea în loc de „judecătorul delegat” se va spune „judecătorului delegat”.

La art. 40 cuvântul final „art. 32” se înlocuiește cu „art. 37”.

La art. 51 alin. 1 se adaugă cuvintele „fără a putea pretinde și dobânzile”.

La art. 53 alin. II după cuvintele „o parte din activ”, restul s'a suprimat.

La art. 58 sa suprimat cuvântul „antifalimentar”.

La art. 59, rândul al patrulea, după cuvântul „comerțul” și „3 ani”, se intercalează cuvântul „timp”.

Proiectul de față astfel modificat de Comitetul delegaților, tinzând la remedierea unei stări de lucruri păgubitoare pentru comerțul cinstit al acestei țări și constituind un pas înainte în ce privește mijloacele pentru însănătoșirea noastră economică, am onoarea a vă ruga, d-lor senatori, să binevoiți a-i da aprobarea d-voastră.

Raportor, N. D. FORTUNESCU.

Raportul către Camera Deputaților

Domnilor deputați,

Vechile legislațiuni comerciale nu făceau nici o deosebire între comercianții de bună și de rea credință, isbind cu sancțiunea falimentului și a bancrutei pe oricare comerciant ce se află în stare de încetare de plăți, indiferent de împrejurările generale ale comerțului sau speciale ale individului.

Practica comercială cerea însă o ameliorare a acestei stări și atunci s'a introdus în toate legislațiunile proceduri juridice cari înlăturau falimentul pentru comercianții cari erau într'o stienă momentană și de bună credință.

Aceste proceduri și instituțiuni de drept comercial se pot clasă în trei:

a) **Moratoriul** prin mijlocul căruia se suspendă pentru un timp determinat orice executare a comerciantului de bună credință și în imposibilitate a face față plăților.

b) **Concordatul preventiv**, prin mijlocul căruia falimentul este înlăturat printr'o învoială cu majoritatea creditorilor, care devine obligatorie și pentru minoritate;

c) **Concordatul obligator după faliment**, prin mijlocul căruia declararea falimentului nu are ca prim efect privarea comerciantului de patrimoniul său, ci suspendarea urmărilor individuale ale creditorilor până când se constată judecătorește dacă este sau nu posibil să intervie un concordat. Acesta este sistemul legii engleze și din Statele-Unite ale Americii.

O combinație a celor două ultime sisteme este lichidarea judiciară ce există în legea franceză din 1889.

La noi în Vechiul Regat și Basarabia există moratoriul, în Bucovina concordatul preventiv, iar în Ardeal și Banat nu există nici un mijloc de prevenire a falimentului pentru comercianți de bună credință, aplicându-se sistemul arhaic și părăsit de toți al declarării în faliment al oricărui comerciant în încetare de plăți, indiferent de buna sau reaua sa credință și de împrejurările generale economice.

Eră prin urmare o necesitate imediată a se întinde și în Ardeal și Banat o procedură preventivă a falimentului. Singura chestiune ce se puneă eră care dintre cele trei procedimente trebuie adoptat.

Moratoriul nu a dat rezultatele așteptate nici la noi, nici aiurea; el se bazează pe considerațiunea că activul este mai mare decât pasivul și că imposibilitatea de a face față plăților este datorită numai unor împrejurări trecătoare. Inșă evaluarea activului s'a dovedit că este foarte greu de făcut, că lichidarea lui într'un timp relativ scurt nu este posibilă, astfel că rezultatul lui în cele mai multe cazuri nu este de cât un faliment declarat în condițiuni mai rele.

Pentru aceste motive, moratoriul a fost abandonat în toate legislațiunile moderne și înlocuit cu concordatul preventiv. Prin urmare, noi nu puteam întinde în Ardeal și Banat o instituțiune de drept perimată, ci logic eră ca, cu un moment mai înainte, să introducem în întreaga țară o instituțiune nouă adoptată de marea majoritate a țărilor civilizate; această instituțiune de drept este **concordatul preventiv**.

Concordatul preventiv este un contract intervenit, sub supravegherea justiției, între un comerciant de bună credință și majoritatea creditorilor, obligatoriu și pentru minoritate, cu scop de a înlătura declararea în stare de faliment și toate consecințele falimentului.

Această instituțiune juridică este creată în interesul debitorului, căci comerciantul de bună credință și fără vină, nu este isbit de rigorile falimentului și poate prin continuarea activității sale să își refacă situațiunea pierdută; este creată în interesul creditorilor, căci o lichidare forțată prin mijlocul falimentului, nu le poate da o cotă ce o pot obține prin mijlocul concordatului, este creată în interesul public căci împuținarea numărului falimentelor și continuarea vieții comerciale a debitorului, mărește creditul comerțului în general.

Legiferarea acestei instituțiuni juridice prezintă greutatea că trebuie ținut seamă nu numai de conflictul de interese dintre

creditori, ci și dintre majoritatea oponentă, deasemenea trebuie să se ia toate măsurile ca concordatul să nu se acorde decât comerciantului ce îl merită și este în adevăr de bună credință, înlăturându-se posibilitățile de fraudă.

D. ministru de justiție și comisiunea ce a lucrat la acest proiect a avut în vedere nu numai toate legiurile existente în celelalte țări, dar și crtica ce le-au fost aduse de către doctrină, precum și proiectele netransformate în legi, cum este proiectul codului de comerț italian și cred că legea ce se propune a trecut peste toate greutățile, satisface toate interesele, și din punct de vedere juridic poate servi de model și altor națiuni.

Domnilor deputați,

Principiul fiind ca numai comerciantul serios să poată avea avantajul concordatului preventiv, legea cere (art. 1) trei ani de exercițiu al comerțului pentru a se putea acorda concordatul, proba acestor trei ani se face cu prezentarea registrelor regulat ținute pe ultimii trei ani (art. 2, alin. III). De asemenea comerciantul trebuie să aibă firma înscrisă, însă această înscriere poate fi făcută oricând, deoarece codul comercial actual în vigoare nu obligă pe comerciant a avea firma înscrisă și pentru ca această idee să fie evidentă, comisiunea o schimbat ordinea frazei. Comerciantul trebuie să otere pentru plată o cotă de minimum 50%, plată ce trebuie efectuată în maximum trei ani (art. 2). Cifrele cotei admise de noi sunt mai mari decât cele din legislațiunile străine, căci în Germania cota este de 35%, iar în Italia de 40%, este mai mică însă decât cota concordatului postfalimentar care este de 60% și care eră o piedică la realizarea acestui fel de concordat.

După facerea cererii de concordat procedura urmează două faze. Prima fază este a aditerii în principiu a cererii (art. 3), când președintele examinează cererea în mod sumar și dacă nu îndeplinește cerințele esențiale și evidente pentru admiterea concordatului, o respinge pentru a nu se mai continuă o procedură inutilă.

A doua fază a procedurii urmează după admiterea în principiu și din acest moment încep și efectele deschiderii procedurii concordatului. Aceste efecte sunt: controlul și supravegherea judecătorului delegat (art. 11, 12 și 15); indisponibilita-

tea averii comerciantului, în afară de actele necesare continuării comerțului (art. 13); împiedicarea urmăririlor noi sau începute (art. 14).

Concordatul preventiv fiind un contract sub controlul justiției, primul pas este de a vedea cine sunt cele două părți și a le pune în contact, în acest scop se convoacă adunarea tuturor creditorilor și comerciantul debitor în fața judecătorului delegat care va verifica creanțele spre a stabili astfel cine sunt creditorii reali (art. 16 și 17).

După ce se stabilesc astfel părțile, ele pot cădea de acord sau prin primirea propunerii făcute, sau pot stabili de comun acord alte condițiuni (art. 16). Cu această ocazie creditorii sunt liberi a stipulă ca comerțul să continue sub controlul unui reprezentant al lor. Acordul însă al creditorilor trebuie dat prin vot care să reprezinte cel puțin $\frac{3}{4}$ din totalul creanțelor când cota concordatară este între 50%—80%, sau cel puțin două treimi când cota concordatară este de minimum 80% (art. 20). S'a admis numai o majoritate în sumă, renunțându-se și la majoritatea în numerar ca fiind inutilă.

La acest vot nu pot lua parte nici creditorii privilegiați după dreptul comun, afară numai dacă renunță la privilejii (art. 22), nici accia privilegiați în caz de faliment, (art. 21) deoarece aceștia sunt plătiți în orice caz, integral și deci ei nu pot influența un contract ce nu va avea efect pentru ei.

Prin art. 21 s'a creat o nouă clasă de creanțe privilegiate față de comerciantul concordatar, acele creanțe ce sunt considerate ca privilegiate în materie de faliment; aceasta este foarte logic, căci acestor categorii de creditori, cum sunt salariații, cari ar fi avut drepturi privilegiate în caz de faliment, nu li se poate impune o reducere a creanței lor.

S'au exclus dela vot toți aceia asupra cărora ar exista bănuială că creanța lor nu este sinceră (art. 23), precum și creditorii străini cari au făcut convențiuni speciale prin legi și față de care concordatul nu poate avea nici un efect (art. 26).

Toate lucrările efectuate împreună cu decepta asupra propunerii de concordat, împreună cu opunerile, contestațiile sau apelurile, sunt trimise de judecătorul delegat tribunalului (art. 27, 28, 29 și 30).

Tribunalul va fixa două termene, unul pentru judecarea contestațiilor, dacă sunt, și altul pentru judecarea opozițiilor și a omologării (art. 31).

Cu ocazia judecării omologării, tribunalul nu se va mărgini

numai la constatarea îndeplinirii cerințelor legii, ci va examina dacă în împrejurările de fapt în cari se află comerciantul merită să beneficieze de concordatul preventiv (art. 34).

Dacă tribunalul nu admite în principiu cererea de concordat sau nu omologă concordatul, va fi dator să se pronunțe dacă este sau nu cazul să se declare falimentul (art. 36 și 37). Asupra acestei chestiuni bine înțeles că va trebui să fie ascultat și comerciantul.

S'a admis acest sistem deoarece nu totdeauna un comerciant care cere un concordat preventiv este și în încetare de plăți, el poate fi numai într'o jenă momentană care ar putea aduce într'un viitor mai mult sau mai puțin îndepărtat la încetarea plăților ceea ce tocmai prin concordatul preventiv vrea să se înlăture.

După darea hotărîrii de omologare, rolul justiției încetează (art. 42) și intră în vigoare contractul ce va fi obligator pentru toți creditorii chirografari anteriori cererii de concordat.

Comisia a consacrat printr'un aliniat ideea, de altfel ce există în lege, că sentința de omologare constituie titlul executor pentru creanța fiecărui creditor.

Deasemenea comisiunea a lămurit în art. 43 că creditorii și debitorul pot stipulă pentru creanțele reduse o dobândă mai mică decât cea legală sau le vor putea scuti de orice dobândă. Numai în lipsa unei stipulațiuni exprese se socoate dobânda legală.

Concordatul nu poate fi anulat decât pentru dol în termen de un an dela omologare (art. 45) și pentru neîndeplinirea obligațiunilor contractuale, bineînțeles în toată durata contractului (art. 49).

Cum concordatul preventiv nu poate fi acordat decât comerciantului de bună credință, s'au luat măsuri severe prin art. 53, care are o enumerațiune demonstrativă în contra tuturor comercianților ce ar săvârși orice fapt fraudulos pentru obținerea concordatului.

Deasemenea în această materie existând principiul egalității creditorilor, pe lângă anularea de drept a promisiunii făcute peste stipulația din concordat, (art. 50) s'au luat măsuri penale contra creditorilor ce ar primi o altă cotă sau ajută pe falit la facerea unei fraude (art. 56).

Aceia ce au obținut și au în curs un moratoriu anti sau post falimentar, vor putea cere un concordat preventiv.

Comisiunea a clarificat o chestiune de procedură prin art. 60, arătând că toate termenele se socotesc pe zile libere.

Comisiunea de legislație civilă, comercială și criminală a Adunării, în ședințele dela 24 și 25 Iunie a. c., sub președinția d-lui Liviu Micșa Dr., a cercetat legea votată la Senat asupra concordatului preventiv și după ce a introdus amendările mai sus arătate, a admis această lege și prin subsemnatul raportor vă roagă să binevoiți, d-lor deputați, să o votați cu convingerea că, prin votul Dumneavoastră, vom face un pas mare spre marea reformă ce este în pregătire a întregii legiuri comerciale.

În comitetul delegaților s'a desemnat d-nii M. Văgănescu, Pardos Gh. I. și Bela Percz.

Raportor, I. VASILESCU-NOTTARA.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CUPRINSUL

	<u>Pag.</u>
Textul legii	3—20
Expunerea de Motive	21—39
Raportul către Senat	40—43
Raportul către Cameră	44—49
